

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. КОМІСІЇ ЕДУКАЦІЇ НАРОДОВОЇ
В КРАКОВІ (Польща)
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
СУМСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:
НОВАЦІЇ, ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

2020

УДК 378(477)
А 437
ISBN 978-966-488-217-7

Редакціна колегія:

Пономаренко Ольга Вікторівна – декан факультету соціальної педагогіки та психології Запорізького національного університету, кандидат педагогічних наук, доцент

Сущенко Лариса Олександрівна – завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти Запорізького національного університету, доктор педагогічних наук, доцент

Заверико Наталія Віталіївна – завідувач кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти Запорізького національного університету, кандидат педагогічних наук, професор

Бочарова Олена Анатоліївна (Bocharova Olena) – доктор хабілітований в галузі педагогіки, професор Педагогічного університету ім. Комісії Едукації Народової в Кракові

Зданевич Лариса Володимирівна – завідувач кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, доктор педагогічних наук, професор

Задорожна-Княгницька Леніна Вікторівна – завідувач кафедри педагогіки та освіти Маріупольського державного університету, доктор педагогічних наук, доцент

Петриченко Лариса Олексіївна – перший проректор КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, доктор педагогічних наук, доцент

Зосименко Оксана Вікторівна – завідувач кафедри педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Актуальні проблеми педагогічної освіти: новації, досвід та перспективи : збірник тез доповідей I Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (10 квітня 2020 року, м. Запоріжжя) / за заг. ред. О. В. Пономаренко, Л. О. Сущенко. Запоріжжя : АА Тандем, 2020. 234 с.

У збірнику представлено тези доповідей I Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми педагогічної освіти: новації, досвід та перспективи», що розкривають теоретичні та практичні основи розвитку вищої освіти в Україні, проблеми дошкільної, початкової і спеціальної освіти в сучасному освітньому просторі та шляхи безперервного професійного розвитку й підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність інформації, що надана в рукописах.

ISBN 978-966-488-217-7

© ПП «АА Тандем», 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІЙ ПРОСТІР: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

<i>Владислав Бабкін</i> МОТИВАЦІЙНИЙ КОМПОНЕНТ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК.....	10
<i>Ольга Ігнатюк</i> ГОТОВНІСТЬ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ ЯК СТРАТЕГІЯ І РЕЗУЛЬТАТ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ В ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	12
<i>Василь Каричковський, Світлана Каричковська</i> ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ	14
<i>Олена Бочарова</i> ЦІННІСТЬ ОСВІТИ ДЛЯ МАЙБУТНЬОГО РОЗВИТКУ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ.....	16
<i>Віталій Мирошніченко</i> МОТИВАЦІЙНИЙ ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИЩІЙ ОСВІТІ.....	20
<i>Інеса Гаркуша</i> СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ЗАСІБ ОСВІТНЬОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	23
<i>Валентина Новосьолова</i> ЗАСВОЄННЯ УЧНЯМИ ЛІЦЕЮ ОСОБЛИВОСТЕЙ ІНФОРМАЦІЙНИХ МОВЛЕННСВИХ ЖАНРІВ	24
<i>Ірина Іщенко</i> ГУМАНІСТИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	27
<i>Юлія Косенко</i> КОМУНІКАТИВНЕ СПРЯМУВАННЯ В НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.....	28
<i>Тетяна Турбар</i> РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	30
<i>Наталія Мирончук</i> ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ ДО САМООРГАНІЗАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАСОБАМИ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНИХ СИТУАЦІЙ	32
<i>Олена Горошкіна</i> МЕТАПРЕДМЕТНІ ФУНКЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	34
<i>Олександра Дудукалова</i> СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ- ПЕДАГОГІВ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ	36
<i>Наталія Шевченко, Анатолій Шевченко</i> ІНТЕГРАЦІЯ ЗМІСТУ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	39
<i>Олена Леценко</i> НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	42

діяльності варто віднести: формування самосвідомості майбутнього викладача; формування спрямованості особистості майбутнього викладача на творче здійснення своєї професійної діяльності; формування необхідного комплексу професійних знань, умінь і навичок для творчого здійснення професійної діяльності педагога; формування досвіду практичної професійної діяльності педагога, заснованого на дослідницькому підході.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ігнатюк О. А. Компетентнісний підхід в організації підготовки здобувачів освітньо-наукового рівня «доктор філософії» усіх спеціальностей технічного університету до педагогічної діяльності. *Компетентнісний підхід в освіті та професійній діяльності*: Всеукраїнська наук.-прак. конф.: 14-20 квітня 2018 р.: матеріали. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2018. С. 74–76.

2. Професійна культура педагога: навч.-метод. посіб. / О. С. Пономарьов, О. Г. Романовський, О. А. Ігнатюк, М. П. Згурська. Харків : НТУ «ХПІ». 2011. 198 с.

3. Романовський О. Г., Ігнатюк О. А., Серета Н. В. Особливості формування основ педагогічної майстерності здобувачів освітньо-наукового рівня «доктор філософії» на засадах міждисциплінарного підходу і концепції Педагогіки Добра академіка І. А. Зязюна. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2018. № 4. С. 3–15.

Василь Каричковський

д. пед. н., доцент,
доцент кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
(м. Умань, Україна)

Світлана Каричковська

к. пед. н., доцент,
доцент кафедри української та іноземних мов,
Уманський національний університет садівництва
(м. Умань, Україна)

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Розбудова національної системи освіти в Україні передбачає новий підхід до професійної підготовки майбутніх фахівців. Це зумовлено, насамперед, невідповідністю знань потребам суспільства та світовим стандартам. Тому важливою умовою модернізації освіти є інноваційна спрямованість, що вимагає зміцнення зв'язку науки з практикою, розробки елементів нового змісту освіти, сучасних освітніх технологій, впровадження світового педагогічного досвіду тощо.

В умовах, коли відповідно до реалізації основних положень Болонської декларації у навчальному процесі відбувається зменшення кількості годин аудиторної роботи, якість підготовки майбутнього фахівця значною мірою залежить від його самоосвіти.

У працях науковців, присвячених вивченню питання самостійної роботи, немає єдиного тлумачення цього поняття. Вона розглядається як дидактична категорія, форма, метод, прийом, засіб, умова, діяльність навчання тощо.

За останні роки у навчальних планах ЗВО України зменшилася частка аудиторних занять і зросли обсяги самостійної роботи студентів. В умовах кредитно-модульної системи близько 50-60% навчального часу відведено на самостійну роботу, що передбачає опрацювання лекційного матеріалу, виконання індивідуальних завдань, курсових робіт та проєктів, підготовку до лабораторних робіт, практичних занять та семінарів, опрацювання окремих розділів програми тощо.

На думку Т. А. Білої, найефективнішими методами самостійної роботи, що відповідають тенденціям індивідуалізації навчання, є такі:

1. Проблемно-пошукові методи (репродуктивний (відтворювальний), частково-пошуковий (самостійна робота, узагальнення), проблемне викладання, дослідницький).

2. Методи колективної роботи (мозковий штурм, навчання у співпраці, навчання у студентській команді).

3. Метод проєктів (добір та організація форм і видів навчальної діяльності, спрямованих на досягнення прогнозованих результатів самостійної роботи).

4. Методи застосування новітніх технологій у навчанні (застосування комп'ютерного навчання з окремих тем, базових тем, за весь процес навчання) [1].

Методика організації самостійної роботи на рівні навчальної дисципліни безпосередньо пов'язана з активізацією пізнавальної діяльності студентів. При виборі такої методики варто зважати на такі обставини:

1. Самостійне навчання повинно здійснюватися поетапно:

I етап – засвоєння навчального матеріалу;

II етап – застосування його на практиці;

III етап – творче застосування набутих знань та умінь.

2. Мета викладання кожної навчальної дисципліни передбачає на меншому обсязі теоретичних знань дати більше можливості студентам для самостійного засвоєння матеріалу.

3. Планування самостійної роботи передбачає створення умов для її виконання. У цьому аспекті повинен враховуватися обсяг навчальної інформації, передбачений для засвоєння студентами.

4. Ефективна самостійна робота передбачає самоконтроль, у формі якого виступає систематичний зворотній зв'язок [2].

М. Ружилю зауважує, що зміст самостійної роботи студентів для конкретної дисципліни визначається робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, а також завданнями та вказівками викладача, відповідального за викладання даної дисципліни. Самостійна робота студентів повинна забезпечуватись навчально-методичними засобами: підручниками, навчально-методичними посібниками, електронними варіантами лекцій, методичними вказівками для самостійної роботи студентів, тощо. Доцільно, щоб методичні матеріали для самоосвіти студентів містили питання для самооцінювання та самоконтролю знань. Також для самостійної роботи можна пропонувати студентам додаткову наукову літературу, фахову монографічну літературу або періодичну [3].

Таким чином, можемо відзначити, що в умовах нової освітньої парадигми виникає потреба в нових підходах до підготовки майбутніх фахівців. У цьому контексті, аналізуючи роль і місце самостійної роботи, можемо відзначити посилення її ролі в опануванні навчального матеріалу. На основі аналізу наукових праць вважаємо, що ефективність самостійної роботи студентів зумовлена її організацією. Крім цього, до психолого-педагогічних умов, що забезпечують успішне виконання

самостійної роботи у вищому навчальному закладі можемо віднести формування позитивної мотивації, врахуванням індивідуальних особливостей та навчальних можливостей студентів, визначення критеріїв оцінки їх навчальної діяльності, застосування доцільних видів і форм контролю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Біла Т. А., Ляшенко Є. В., Марчук Г. Л. Деякі аспекти інноваційного підходу до організації самостійної роботи з хімії. *Наука і методика*: Збірник науково-методичних праць. Київ, 2007. Вип. 9. С. 79–84.

2. Танклевська Н. С., Вермієнко Т. Г. Методика організації самостійної роботи студентів. *Наука і методика*: Збірник науково-методичних праць. Київ, 2008. Вип. 13. С. 59–63.

3. Ружило М. Я. Формування навиків самоосвіти при вивченні прикладної математики майбутніми фахівцями з аграрного менеджменту. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. Серія «Педагогіка. Психологія. Філософія». Київ, 2014. Вип. 199. Ч. 1. С. 335–339.

Олена Бочарова

д. пед. н., професор,

Інститут педагогіки дошкільної і початкової освіти ім. Комісії Едукації

Народової в Кракові

(м. Краків, Польща)

ЦІННІСТЬ ОСВІТИ ДЛЯ МАЙБУТНЬОГО РОЗВИТКУ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ

XXI ст. вважається століттям динамічних суспільних змін, які стосуються усіх сфер життя. Швидкі соціальні, економічні та культурні зміни обумовлені різними причинами, серед них: науково-технічний прогрес, завдяки якому підвищується ефективність виробництва та покращується якість життя людей. Як зазначає польський соціолог П. Штомпка (P. Sztopka), зміни виступають не як поодинокі явище, як ціла череда змін [1, s. 22–24]. Наслідки цих змін особливо гостро відчуває молоде покоління, оскільки саме воно стає свідомим та активним членом суспільства, творцем, виробником та отримувачем продуктів сучасності. Вступаючи у доросле життя молоді люди мають зробити свій вибір: прийняти чи проігнорувати цінності та норми суспільства. Зміни мають радикальний характер, оскільки трансформують не лише організацію і умови життя, а й вливають на свідомість та поведінку людини. Переоцінці піддається традиційна система цінностей, а визнані ідеали втрачають свою значимість. Нова генерація молодих людей піддається динамізації так швидко, як швидко змінюється суспільство.

Співіснування в сучасному світі різних явищ, змішування добра і зла, а іноді поєднання негативу і позитиву в єдине ціле спричиняє аксіологічний хаос, плутанину в системі цінностей. Формування системи цінностей є важливим завданням в процесі виховання дітей і молоді. Панує загальне переконання, що молоді люди завжди були й будуть потенційними революціонерами. Коли відбуваються зміни в суспільстві, тоді дослідники починають уважно приглядатися до молоді, оскільки молодь є тим потенційним двигуном, таємничий резерв якої можна використати у процесах змін [2, s. 11].

Майже кожен з нас замислювався над питанням: Які цінності вибирає молодь? Питаючи молодих людей про життєві цінності більшість з них називає освіту. Цю